

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΑΙ ΠΡΟΠΑΛΕΡΩΤΑΙ

Ελλάδα	20
Αμερική	7
Δια Έταιρίας, Δήμους, Κοινότητες, Τραπέζας, και Λέσχας	30

ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ ΟΔΟΣ ΑΡΚΑΔΙΟΥ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΣΥΝΤΑΚΤΗΣ ΙΩ. Σ. ΚΑΛΑΪΤΖΑΚΗΣ

Τιμή εκάστου φύλ. λεπτά 15

1920 - 1921

Από προχθές το έτος 1920 απεχώρησεν εις την αιωνιότητα. Το γεγονός αυτό καθ' έαυτο δεν έχει καμμίαν σημασίαν. Είς την άπέρμονα ροήν του χρόνου σημειώθη έν βήμα πρός τήν πρόσσω, τοῦδ' ὅπερ καί ἡμῶς ἐνδιαφέρει εἰς τήν ζωήν μας ὡς άτομα, ὡς κοινωνία, ὡς ἔθνος, ὑπό τήν ἐποψίν τι τέξεται ἡ αἰώνιον. Δι' ὅσα ταῦτα ἡ ἀνθρωπότης φιλοσοφῶσα ἐσυνείδησε ἀνεπίθετον νά προσέμνη έν χαρῶν τόν ἀπερχόμενον χρόνον καί ἐξ ἄλλου νά χαιρετίσῃ φιελπιστοῦσα τόν νέον χρόνον. Ἡ σκληρά λογική τοῦ ἐξιώματος ὅτι τὸ παρελθόν ἀποθνήσκει ἐνφ' τὸ παρόν καί τὸ μέλλον ἀνήκει εἰς τήν δημιουργίαν τῆς ζωῆς, ἰσχυρεῖται ἀκουσίως μας νά καθιερώσῃ τήν πανηγυρικὴν σύμβασιν μεταξύ ζωῆς καί θανάτου καί ὑπὸ τὰς εὐχὰς καί τὰς ἐλπίδας ὄλων μας νά ἐγκαθιδρύῃ τὸ ἐκάστοτε Νέον ἔτος. Ἴδού ἡ πλάνη τῶν θνητῶν διατήρησις ἀνεπιβεβλημένης μεμψιμοιρεῖ εἰς τὸν μάταιον τοῦτον κόσμον. Ἐν οὗτοις ὑπὸ τήν ἐποψίν τῆς ιστορικῆς ἀληθείας ἀνασκοποῦντες τὰ πραχθέντα κατὰ τὸ διαρροῦσαν χρονικόν διάστημα, εὐρίσκωμεν τοῦτο λαυσήμαντον σταθμὸν εἰς τὴν καθ' ὅλου παγκόσμιον πολιτικὴν κίνησιν Δύο ἔτη ἀπὸ τῆς λήξεως τοῦ μεγάλου πολέμου καί τούτοις ἐξηκολούθησε καί καὶ ἐξακολοῦθει ἡ ρῆξις μεταξύ τῶν ἐθνῶν ἄλλοῦ μὲν εἰσέτι διὰ τῶν ὄλων καί ἄλλοῦ διπλωματικῶς πρὸς ἐπικράτησιν τῶν ἀσλῦτων ὄσον καί ἀσυμβίβαστων βλέψεων τούτων. Ἐς τὴν γενικὴν αὐτὴν εἰκόνα τὸ ἔθνος τὸ Ἑλληνικὸν ταίξε πρῶταγωνιστοῦν πρόσπον, οἱ δὲ πόλεμοι εἰς τὸν Μικρασιατικὸν μέτωπον αἰ αἰ λαμπραὶ νίκαι τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ κατὰ τὸν ὁρδῶν τοῦ Κεμάλ ἔσαν νέας ὁδοὺς πρὸς τελικὴν καθάρσιν τοῦ Τουρκικοῦ στοιχοῦ ἐκ τῆς ἐγγύς Ἀνατολῆς. Ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ ἐγάλου Κυβερνήτου Ἐλευθερίου Βενιζέλου κατώ-

θωσε νά υπερνικήσῃ ὄλους τοὺς δισταγμοὺς τῆς Εὐρωπαϊκῆς διπλωματίας περὶ ἀμέσου ἀνάγκης ὄπως τεθῆ ἐμποδῶν ὁ Τουρκικὸς κίνδυνος καί ὡς μέσον παρέσχε τὴν δύναμιν τοῦ Ἑλληνικοῦ στρατοῦ ἐξ οὗ νίκαι οὗτος ἐπραξε τὸ καθήκον του παντοῦ ὄπου ἐκλήθη καί ἐπέτερεψε ἡ ἐχθρότης καί ἰδιοτέλεια ὄρισμένων φιλοτουρκικῶν κύκλων ἐν Εὐρώπῃ. Συνάμα ἡ ὑπογραφή κατὰ τὸ αὐτὸ ἔτος τῶν συνθηκῶν Νεϊγῆ καί Σεβρῶν κατέστησαν τὴν Ἑλλάδα μέγα Κράτος καί συνετελέσθη ὄστε αὐτὴ νά ἀναγνωρισθῆ διεθνῶς ὡς ὁ μόνος κληρονόμος τῆς Τουρκίας ἐν Ἀνατολῇ. Τὸ μέγα τοῦτο κατορθῶμα εἶναι γνωστὸν ποῦ ὄφειλεται καί ἐπὶ γνωστότερον ποῦ δύναται νά προσέμνη εἰς τὸ μέλλον κατόπιν τοῦ ἀποτελέσματος τῶν ἐκλογῶν τῆς 1ης Νοεμβρίου π. ἔ. Διότι ἡ Βενιζελικὴ Ἑλλάς νικήτρια καί ὄδηγήτρια εἰς τὴν ἐπιτέλεσιν τῶν ἀνεπίστων θαναμάτων τῆς τελευταίας ἐθνικῆς δράσεως ἐνικήθη ἀφ' ἑαυτῆς καί ἠναγκάσθη νά παραχωρήσῃ τὴν θέσιν τῆς εἰς τὸ ἀντίμαχον στρατόπεδον ἐπὶ τῆς ἐσωτερικῆς τοῦ Κράτους διοικήσεως εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὴν ἐκδηλωθεῖσαν λαϊκὴν ἐτυμηγορίαν τῆς 1ης Νοεμβρίου 1920. Ἡ πολιτικὴ αὐτὴ μεταβολή, ὑπὸ τὸσον δυσχερεῖς συνθήκας ἐξωτερικῆς διὰ τὸ ἔθνος μας, ἐπέφερε ὄπισθοδρομήσιν εἰς τὸ ἔργον τοῦ ἐμπνευσμένου Κυβερνήτου Ἐλευθερίου Βενιζέλου, καί ἤδη οἱ κίνδυνοι οἱ ὄποιοι ἀντικρῶνται εἰς τὸ σημεῖον τοῦτο τῆς ἐθνικῆς μας ἀποκαταστάσεως εἶναι ζήτημα κατὰ πόσον θὰ ὑπερνικήθῃν ἐκ μέρους τῶν διαδόχων του ἐν τῇ Κυβερνήσει τῆς Χώρας. Μετὸν ἀπολογισμὸν, τῶν ὡς ἄνω ἐκτεθέντων, κλείσωμεν τὸ ἔτος 1920 καί εἰσερχόμεθα εἰς τὸ νέον ἔτος 1921 πλήρεις ἐθνικῶν ἀμφιβολιῶν ἀλλὰ καί ἐλπίδων ὄτι μέχρι τέλους ὁ Ἑλληνικὸς πατριωτισμὸς θὰ συντελέσῃ εἰς τὴν ἐπικράτησιν τῶν δικαίων

του. Τὸ εὐχόμεθα.

ΟΙ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΙ ΥΠΟ ΔΙΩΓΜΟΝ

Ἡ Τριμποῦνα Ρεδύμνης τάδε φθέγγεται, παρωδοῦσα τὸ τοῦ σοφοῦ: «γυναίξι κόσμον ἡ σιγή φέρει» προσθέτουσα καί «διδασκάλους». Προσέξαιτε, ἀναφωνεῖ, διδάσκαλοι, σιωπᾶτε τὸ συμφέρον σας εἶναι αὐτὸ διότι διαθέτομεν πρὸς χάριν σας τὸ ὄπλον τῶν ἀπολύσεων καί ἄλλα χειρότερα (τὴν ἐξορίαν, σφαγὰς). Μὴ χειρότερα λέγομεν καί ἡμεῖς. Ἡ καταλυθεῖσα ὄθεν τυραννία οὐδέποτε ἐπέβαλε τοιαύτην σιγήν, ἐν πλήρει δὲ ἐπισήμῳ λογοκρισίᾳ, ἐπέτερεπεν εἰς τὰ ὄργανα τῶν ἠνωμένων Κομμάτων νά ὄβριζοῦν ἀτιμωρητεῖ. Αἱ ἀπειλαὶ αὐταὶ μας ἐνθῦμιζον τὴν μακαρίαν ἐποχὴν τοῦ Φονεφουράκη καί Χουρδάκη Συμβούλων τῆς Κρητικῆς Πολιτείας, οἱ ὄποιοι τόσον ὄργισαν κατὰ τῶν διδασκάλων, ὄστε τὸ σατυρικὸν φύλλον τῆς ἐποχῆς «Φλαφλατᾶς» νά διακομφοδῆσῃ τὴν κατάστασιν διὰ μιᾶς εἰκόνας Συμβούλου φέροντος διδάσκαλον ἐπὶ σφενδόνης, κατὰ τὴν δὲ τῆς εἰκόνας τὸν περιβόητον στίχον:

«Ὅρη παραμερίζετε βοννά λαγκάδια δάση νά ὄδοῦμ' αὐτὸς ὁ δάσκαλος σάν ποῦ μπορεῖ νά φθάσῃ

Καί ἦτο τότε σύνθηδες νά μετατίθενται διδάσκαλοι ἀπὸ τῆς Κισσάμου εἰς τὴν Σητείας. Πολλοὶ μετετίθεντο καί ὁ καί ἐξ φορῆς τὸ ἔτος με σκοπὸν ἡ νά ὑποκύνουν εἰς τοὺς ἰσχυρότας ἢ νά παραιτηθοῦν. Πότε δὲ μόνον ἀνέπνευσαν οἱ διδάσκαλοι; Ἀπὸ τοῦ 1909, ἀφ' ὄτου ἰσχυροῦς ὁ τύραννος Βενιζέλος. Ἀπὸ τότε ἰδρῶθησαν πολλὰ σχολεῖα καί προήχθησαν τὰ ὑπάρχοντα οἱ δὲ διδάσκαλοι ἐποποθετήθησαν κατὰ τὸ συμφέρον τῶν οἰκογενειῶν των καί μένουσιν πλεῖστοι ἀπὸ τῶν ὑπὲρ τὰ δέκα ἔτη ἐν τῇ αὐτῇ θέσει ἄρχοντος τοῦ τυράνου, ὄχι δὲ μόνον ἡμεῖσοι. Ὅ αὐτὸς Τύραννος διὰ τὴν ὄλωσην του ἐνεθάρρυνε τοὺς διδασκάλους λέγων, ὄτι τὸ μέλ-

λον ἀνήκει εἰς σᾶς καί τὸ παρὸν εἰς τὸν στρατὸν. Διδάσκαλοι ἔλεγεν, ἔχετε ὑπομονήν. Ὅλην μου τὴν προσοχὴν θὰ στρέψω σὲ σᾶς ἄμα παρέλθουν τὰ ἐξωτερικὰ ζητήματα. Καί μόλα ταῦτα ἐντὸς τοῦ παγκοσμίου πολέμου, παρ' ὄλας τὰς δυσχερείας τοῦ κρατικοῦ ταμείου, ἐπήρτισεν νόμους ἐπιουμάτων ὄπερ τῶν διδασκάλων, τελευταίως δὲ ἡ Βουλὴ τῆς τυραννίδος ἐπήρτισε θεμελιώδη νόμον ἰκανοποιούντα ἄρκετὰ τοὺς διδασκάλους, ἄν δὲν ὑπῆρχεν ἡ τάσις πρὸς ἀκρίβειαν τοῦ βίβου καί καθ' ὄν χρόνον ὁ τύραννος εὐρίσκατο ἐν πλήρει ἀκμῇ οἱ διδάσκαλοι ἐτόλμουσιν σκεδὸν νά στασιάζουν συγκεντροῦντες ὑπογραφὰς πρὸς ἐκβιασμὸν τῆς Κυβερνήσεως διὰ νά τροποποιηθῇ νόμος ποῦ τοὺς ἐπέειραξεν, τοῦδ' ὄπερ καί ἐπέτυχον. Ἡ τυραννὶς ὄχι μόνον δὲν ἠπειλάσεν τότε τοὺς διδασκάλους, ὄπως σήμερον ὁ τύπος τῶν ἐλευθερωτῶν, ἀλλὰ καί τοὺς ἐνεθάρρυνε καί τοὺς ὑπέσχετο, ὄτι εἰς πρῶτην εὐκαιρίαν θὰ ἰκανοποιεῖ αὐτοὺς περιφανῶς.

Ποῖαν δὲ τουναντίον διάθεσιν ἔδειξεν πρὸς τοὺς διδασκάλους ὁ παλααιοκομματισμὸς. Κάθε οἰκονομίαν ὄπερ τοῦ Δημοσίου Ταμείου τὴν ἐφήρμιζεν εἰς τὴν ράχιν τῶν διδασκάλων καί ἐτρομοκράτει αὐτοὺς διὰ τοῦ Νόμου περὶ διαβαθμίσεων καί ἰσοποθετήσεως εἰς κοινὰ σχολεῖα, εἰς πᾶσαν κίνησιν αὐτῶν ἀπειλῶν ἀπόλυσιν. Ἡδὴ τὰς αὐτὰς συνθήκας καί μεθόδους ζητεῖ νά ἐπαναφέρῃ καί τὸ «Βῆμα» Ρεδύμνης διὰ τοὺς διδασκάλους.

Ἄλλ' ὄχι, διδάσκαλοι, μὴ ὑποκύνετε. Σταθῆτε ἐδραῖοι ἐν τῇ πίστει πρὸς τὸ δίκαιόν σας, καί ἠνωμένοι ἐν τῇ ἀξιοπρεπέᾳ σας. Ἀνεξαρτήτως κομματικῆς ἀποχρώσεως, ἀντιοῖητε κατὰ τῆς φανλοκρατίας, ὄπου καί ἄν τὴν συναντήσετε, εἴτε εἰς τὸ κόμμα τῶν φιλελευθέρων, εἴτε εἰς τὸ στρατόπεδον τῆς νῦν συμπολιτεύσεως. ἠνωμένοι ἀξιώσατε νομοταγῶς καί ἀξιοπρεπῶς ἀπὸ τῆς Σῆν Κυβερνήσειν νά μὴ ἐπιτρέψῃ τὰς καθ' ὄμων ἀδικίας τὰ ὄποιας ἤξισαν ἐν συνεδριάσει οἱ κομματαρχῆσκοι. Ἄλλοίμονον σὲ σᾶς ἄν μέντετε διηρημένοι εἰς τὸ δι-

Ἡ ΚΡΗΤΙΚΗ ΕΠΙΘΕΩΡΗΣΙΣ

Εὐχεται εἰς τοὺς συνδρομητὰς καί ἀναγνώστας τῆς αἰσίον καί εὐτυχῆς τὸ Νέον ἔτος 1921

ΕΥΧΕΤΗΡΙΟΝ Τ)ΦΗΜΑ

Ἐπὶ τοῦ ἐν Ἀθήναις διαμένοντος Βουλευτοῦ τοῦ Νομοῦ μας κ. Ἐμμαν. Τσουδεροῦ διεβιβάσθη πρὸς ἡμᾶς τὸ κατωθὶ εὐχητήριον τηλεγράφημα ἐπ' εὐκαιρίᾳ τοῦ Νέου ἔτους.

B. ΚΑΛΑΪΤΖΑΚΗΝ ΡΕΘΥΜΝΟΝ

Εἰς «Κρητικὴν Ἐπιθεώρησιν» καί δι' αὐτῆς πρὸς τοὺς συμπολίτας μου καί τοὺς ὄλους τοῦ Νομοῦ εὐχομαι εὐδαίμον τὸ νέον ἔτος καί ἐκπλήρωσιν πόθων αὐτῶν.

ΤΣΟΥΔΕΡΟΣ

καίον... Ἡ δόξα ἡ ὄποι α μνηστὰ νά ξεσπάσῃ εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν φιλελευθέρων διδασκάλων ἡ αὐτὴ θὰ βροντήσῃ μίαν ἡμέραν καί εἰς τὰς κεφαλὰς τῶν εἰς τὸ ἀντίθετον κόμμα ἀνηκόντων

Διδάσκαλοι ἀξιώσατε ἀπὸ τὴν Πολιτείαν καί ἀπὸ τὴν Κοινωνίαν νά σᾶς ἀφήσουν ἐκτὸς τῆς ἐκλογικῆς διαπάλης. Ἄλλως μελλοπαυόμενον τὸ γόητρον σας ἐνώπιον κοινωνίας καί μαθητῶν, θὰ εἰσθε ἐπιβλαβεῖς δι' ἑαυτοὺς καί διὰ τὴν νέαν γενεάν.

ΚΟΣΜΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

Ἐπ' εὐκαιρίᾳ τῆς πρώτης τοῦ ν. ἔτους διοργανώθησαν συγκεντρώσεις τὸ ἀπόγευμα τῆς παρελθούσης Παρασκευῆς καί εἰς τοὺς ὄλο Συλλόγους μας τὸν Σύλλογον τῶν Κυριῶν καί τὸ Ἀύκειον τῶν Ἑλληνίδων Ρεδύμνης. Εἰς τὸν Σύλλογον τῶν Κυριῶν τὸ κομρὸν Θέατρον «Ἰδαῖον Ἀντρον» συνεκέντρωσε πλῆθος κόσμου ἐξ ὄλων τῶν τάσεων τῆς κοινωνίας μας. Τὸ πρόγραμμα τέιον μετὰ συναυλίας καί ἐν τῷ μεταξύ ἡ ἔορτὴ τῆς Βασιλοθῆρας. Τοὺς πολυπληθεῖς προσκεκλημένους περιποιεῖται φιλοφρονησάτα ἀλλὰ καί ὑπομονητικώταται Δεσ. Αἰμιλία Σιγανού

ΑΡΙΝΤΩΝ Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν Ἐορτῶν θὰ εὐρίσκατε πλουσίαν συλλογὴν ὄλων τῶν εἰδῶν ἦτοι. Κραμέλες Χαρταῖου Ὀλ-
 ΕΟΡΤΩΝ λανθίας, φαντῶν Ἀγγλικᾶ, Μπισκότα, Σοκολάτες καί παντὸς εἶδους ἡδύποτα Εὐρωπαϊκὰ ὡς καί ἰκονίαν εἰς τὸ
 ἀτάστημα τοῦ ΙΩΑΝΝΟΥ Α. ΚΟΡΝΟΥΡΑ

